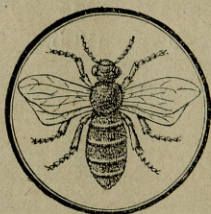

СРПСКИ ПЧЕЛАР

ИЛУСТРОВАН ОРГАН „СРПСКЕ ПЧЕЛАРСКЕ ЗАДРУГЕ“

ЗАШТИТНИК ЛИСТУ

Његова Светост Патријарах српски
Георгије Бранковић

УРЕДНИК

Јован Живановић

Бр. 5.

Чланови оснивачи „Српске пчеларске задруге у Руми“ плаћају једанпут за увек 50 круна, а редовни чланови I. реда 6 круна годишње; добивају једни и други лист бесплатно, а чланарину нека шаљу: „Управи српске пчеларске задруге у Руми“. Који нису чланови задруге а желе имати лист плаћају 6 Круна претплате.

Година
X.

Господо пчелари!

О наредби Преузвишенога господина бана краљевине Хрватске, Славоније и Далмације, биће у Загребу приређена 15. септембра земаљска изложба стоке, перади, пчела, вртарства и господарских стројева. Потписана управа закључила је у данашњој седници да на изложби учествује, у коју ће сврху имати засебно одељење. Позивају се г.г. чланови српске пчеларске задруге, да се за изложбу спреме и до 15. јунија овој управи јаве, шта ће који изложити. *Изложити се може све што у струку пчеларства спада.* За путну олакшицу биће побринуто. На посао г. г. пчелари! Вредна и искусна пчелара не ће сметати за изложбу, ако би била и рђава година!

Уједно се позивају, који желе држати предавање из пчеларства на скупштини и конгресу српских и хрватских пчелара, који ће се ове године заједно у Руми држати, да се потписаној управи пријаве одмах, кад овај позив у „Српском Пчелару“ изађе.

Из седнице управнога одбора српске пчелареке задруге, држане у Руми 9. (22.) марта 1906.

Тајник:

Марко Шаула о. р.

Председник:

Др. Јован Шевић с. р.

Пчеларски календар.

М А Ј

За цео свет је овај месец пун милине и радости, али ничије срце није ваљда пуније среће него пчеларево. Као што царство биља сваким даном све више буја и у раскошније се рухо заодева, тако и живот у пчелињаку расте, буја и цвета, а пчелар плива у радости гледајући хиљаде својих вредних радилица, где са највећом журбом излећу и долећу, као да хоће да га награде за бригу, коју брине за њих.

Друштва у кошницама сваки дан јачају, а хиљаде младих и чилих пчела полази на свој благословени рад.

Да нам друштва не би дангубила и да се не би у њима сувише рано појавио нагон за ројидбом, те да нам се не би кошнице ројиле, док су још народом слабе, морамо радити на томе, да нам друштва у кошницама буду што јача, да их доведемо на највећи ступањ снаге, па тада тек да нам се роје или да их ројимо, јер само јаке кошнице дају јаке ројеве и доста меда. За то ћемо сада додавати изграђено пчелиње саће или оквире испуњене вештачким саћем. Сада се више не смеју давати оквири са почецима, јер би пчеле извеле само трутовско саће. Али будући природа пчелиња захтева да у кошници буде и трутова, за то пчеле хоће пред ројидбу додати вешт. саће да поваре, па да по њему овде оиде изведу по нешто и трутовских ћелица. Да то не буде, метнућемо у кошницу једно 2 оквира, који су само за $\frac{3}{4}$ испуњене вешт. саћем, а доле за $\frac{1}{4}$ празни, да би пчеле могле издовољити свој нагон и да би имале где градити трут. саће. Ако већ у кошници има овде онде на пчелињем саћу по нешто и трутовских ћелица, тада не треба допустити пчелама да још граде трут. саћа. Кошнице које не ћемо да се роје, не треба да граде ни мало трут. саћа, јер се тиме изазива ројидба.

Паше већ има обилно, но ми ћемо и даље, као што је речено у априлу, помало отклапати саће са лањским медом.

Овај ћемо посао особито продужити, ако у мају задуже за-
окупи хладно и кишовито време, или ако би и сама паша јако
пресекла. Ко нема у кошн. саћа са медом, мораће своје кош-
нице одоздо прихрањивати медом, који смо водом разблажили.
Јер, ако сада овлада глад у кошници, пчеле ће почети избаци-
вати трутовско па и пчелиње легло, друштва ће слабити, а тиме
се одгађа па често и прекида не само ројидба, него може да
се поквари цео пчеларев рачун за ту годину.

Ако нам још нису све кошнице подједнаке друштвима,
ваља живо радити на изједначавању кошница.

Ако су нам кошнице ушле добро у зиму, и ако смо па-
зили и радили све оно, што је речено у прошлим месецима а
уз то послужи ли иоле добра паша, можемо се сигурно надати у
овом месецу ројевима и правити вештачке ројеве. Кошнице
нека су спремне, а у оквиру улепљени почеци или вештачко
саће. Празни оквири не смеју се ни пошто метати у кошнице,
јер ће пчеле саће укрити. Ројевима не треба давати ни из-
грађено пчелиње саће, јер ројеви треба да граде. Ко пушта да
му се кошнице природно роје, мора поред ђерзонака имати и
неколико лаких плетара, у које ће стресати и прихваћати ројеве
пре него што их емести у ђерзонке.

И почетнику ће бити познато, да имамо две врсте роје-
ва: природне и вештачке.

И ако је пуштање роја најлепши и најпојетичнији мо-
менат у целога пчеларству, скидање је природних ројева врло
прозаичан и каткада и тежак посао. А када још додамо, да се
природни ројеви више пута скањују, па у томе промаше и
главну пашу, а уз то да је пчелар обвезан по читаве дане се-
дети у пчелињаку и пазити на ројеве, тада ће и почетник ра-
зумети, зашто већина пчелара воли вештачке ројеве.

Истина што је природно, то је и добро, па по томе треба
да су и природни ројеви бољи од вештачких, па ипак није тако.
Вештачки ројеви направљени на данас познате нам и сигурне
начине, готово увек надмашују природне ројеве, а надмашују
их зато, што их пчелар направи на време и колико хоће јаке.

Од свију познатих нам начина вештачког ројења, најлак-
ши и најбољн је начин вешт. ројења *на лет*.

Када хоћемо да на лет ројимо коју добру кошницу,
радићемо овако: узећемо празну американку, у коју смо поре-
ђали 6 оквира са почецима, па ћемо је метнути на место те ја-
ке американке, коју хоћемо да ројимо. То ћемо урадити на ле-
поме дану око 9—10 сати пре подне, када је нај јачи лет.
Осим 6 оквира, са почецима метнућемо још између трећег и
четвртог оквира, 1 оквир са отвореним леглом, пчелама и ма-
тицом из јаке американке коју ројимо. Тада ћемо однети јаку
американку подаље од роја, на које празно место у пчели-
њаку. Будући ће из те јаке американке све пчеле долетети у

празну кошницу на своје старо место, то ће јака американка изгубити за који дан свој лет. Да не би зато време жеђовала, може јој се одмах поред легла додати сат, који смо га замочили у воду. Да би рој имао и младих пчела, треба му додати кроз који дан једно два оквира са зрелим леглом, из којег већ излазе младе пчеле. Да се маторка не би ројила, треба јој кроз недељу дана све матичњаке посећи осим једнога, али ако хоћемо, можемо јој и тај један матичњак посећи, па јој дати матичњак из које кошнице, која нам се ма из којег узрока боље допада. То је врло добар и сигуран начин вешт. ројења, који ће нас ретко изневерити. Но још нам се боље свиди онај начин, којег је држао на скупштини „ери. пчел. задруге“ у Руми г. 1905. (види календар „Србобран“ за г. 1906. стр. 131.) Тај је начин још бољи, јер маторка коју смо вешт. изројили, не долази на празно место, него на место које јаке американке у пчелињаку.*)

Вештачки се ројеви праве пред или у време природне ројидбе, но ко има добру јесењу пашу, може и касније вештачки ројити.

Природни се ројеви пуштају од 8 сах. у јутро до 4 после подне. Зато у то доба мора пчелар бити непрестано на пчелињаку.

Јако друштво није још сигуран знак да ће се кошница ројити. Залезени и затворени матичњаци значе, да је ројидба на прагу; а када пчеле, које су биле угрончане пред летом, на једанпут уђу у кошницу и пчеле се почну рано сиграју пред кошницом, док остале кошнице имају обичан лет, тада нека је пчелар спреман, јер ће се рој за који час пустити.

Ко нема згодна ниска дрвета, где ће му се ројеви хватати а не зна вешт. ројити, нека матицама подреже по једно крило. Тако се најлакше хватају природни ројеви управо сами нам дођу у кошницу. Када се рој почне пуштати и матица са подсеченим крилом пође за њим, али будући јој је крило подрезано, падне на земљу, пчелар је ухвати и затвори у кавешчић. Док се рој сигра у ваздуху и тражи матицу, пчелар ће маторку из које се рој пустио уклонити са њена места, па на то место метнути спремљену американку са 5—7 оквира са почецима а на седало јој матицу у кавешчићу. Утоме ће и рој осетити да нема матицу, па ће се почети враћати на своје старо место, где ће наћи празну американку са матицом на седалу. Чим се пчеле упуте у кошницу, одмах ће и пчелар пустити матицу из кавешчића да уђе са пчелама у кошницу. Ако хо-

*) Ово би предавање врло добро дошло читаоцима овога листа па зато би г. уредник врло добро учинио и погодне жељу многих пчелара, када би га хтео прештампати из „Србоорана“ јер тако би га могли прочитати и користити се њиме и они, који немају кал. „Србобран“

ћемо, можемо рој оставити на томе месту, тада ће бити врло јаки, јер ће му још и све пчеле с паше долетети, а ако нам се чини да је рој доста јак, можемо га мегнути где хоћемо а маторку вратити на њено старо место.

Ројидба се ускорава: спекулативним прихрањивањем, заклопљеним леглом и пуштањем да пчеле граде трутовско саће. Јаку кошницу можемо нагонити да се изроји, ако јој додамо који матичњак из друге кошнице и ако је за јутра рано прихранимо течним медом.

Задржаћемо ројидбу: ако пуштамо пчеле да граде саће, одвађавањем заклопљена а додавањем незаконпљена легла, истресањем меда, недопуштањем да пчеле граде трутовско саће и најпосле сасецањем матичњака. Сасецањем матичњака сигурно се спречава ројидба, само што је то врло тежак посао, особито на великим пчелињацима. Када су већ матичњаци у кошницама, значи да је ројидбени нагон на својем врхунцу, па по томе сасецати матичњаке значи за пчелара, ухватити се у коштунац са пчелама, па ко надвлада.

Претерано ројење је убијство за кошницу и пчелара, зато се мора што већма сузбијати.

Преко воље добивене ројеве треба враћати маторкама. Слабе ројеве треба исти дан кади су се пустили спојити, јер тако ће се лакше спојити, него када поведу саће и када га матица залеже. По правилу ројеви са старим оплођеним матицама спајају се заједно, а они са младим матицама опет заједно, но и овде има изузетака.

Што су ројеви ранији и јачи, тим боље; зато се не треба плашити, ако нам се два или три роја ухвате заједно. Никако их не треба раздљивати, него оставити заједно, барем ћемо имати једну ваљану кошницу. У крајевима где нела јесење паше, позни ројеви не вреде ништа.

Првенци могу и дуже време на дрвету висити, али са другенцима, трећенцима и т. д. треба се пожурити, да их се што пре стресе, јер ти хоће често да нас изневере.

У случају рђава времена, треба прихрањивати ројеве особито оне, који још нису ништа зарадили.

У овоме месецу а и иначе преко лета појављује се пчелиња болест вртоглавица, која уме да јако ослаби народе. Правога узрока овој болести не зна се, но по свој прилици биће да већином долази од затвора, а затвор дође код пчела када пресече паша, па пчеле у место нектара једу сувише рђе. Када од вртоглавице оболелу пчелу згњечимо, наћи ћемо у њој пуно жутих густих или јако течних екскремената. Ко има мало кошница, може их лечити прихрањивајући их медом, који смо јако разблажили водом. Будући има више врста ове болести, биће да су им узроци разни.

Јака друштва и сама чисте своју кућу, а слабе кош-

нице треба пчелар да чисти од труња, јер у труњу је легло метиљу, који се одатле када ојача пење у саће.

Залишно саће треба чешће насумпорисати, а вешт. саћа треба имати у приправности.

У овоме месецу цвета багрена, па треба да има и центрифугална справа посла. Ако још има старог меда у кошницама, сада га треба истрести или барем отклонити, да га пчеле измешају са новим медом. О истресању меда говорићемо више у мес. јунију.

Б. К.

Пчелиња куга.

Са свих страна чују се у пчеларским листовима немили гласови о ширењу ове најопасније пчелиње болести. Упоредо са рационалним пчеларством шири се она данас на све стране. У Немачкој и Австрији, где је пчеларство највише напредовало знају одавно већ за њу и боре се против ње на разне начине, али бадава. У новије доба отима маха у Угарској, Бугарској и у нашим крајевима. Код нас се досада мало писало и предавало о кузи пчелињој, па је многога затекла неприправна и почивила му доста штете. Да земља има два три путника учитеља из пчеларства, знали бисмо и ми у колико се код нас уврежила. Доста је да споменем, да је код наших пчеларских друштава и то у Загребу, Вуковару и у Руми код писца овога чланка констатовано пчелиње куге. Колико их је, који још не знају ову болест, премда му је у пчелињаку већ можда више година. Кад удари добра паша и куга онда устукне, ако није већ јако отела маха. Кошница се опорави, привремено се сама излечи, али се после болест опет појави. Две три године може се тако задржавати код онога, који не зна појаве њене, док не окужи цео пчелињак премећући оквире из једне кошнице у другу, а продавањем меда разнесе се и даље. Колико их је опет, који знају за кугу на свом пчелињаку, али то из некога стида крију, а други опет што се боје прођи пчелињих продуката са свога пчелињака, ако се сазна, да су имали куге на њему.

Такав стид показује глупост, јер појава пчелиње куге не одаје пчелара незналицом, него је незналица, ако јој одмах не стане за врат, и онда треба баш у листу, да изађе, како је предупредио ширење заразе. Овај пак, који крије, бојећи се прођи пчелињих продуката са свога пчелињака, ако их продаје, а није се куге опростио, бесавестан је човек и потпада под казан, јер унесрећава и друге продајом таквих продуката, а могао их је још боље уновчити, а да не шкоди другоме.

Код писца ових редака појавила се куга месеца маја 1904. Ако је нису пчеле донеле откуда, онда је донета на алату кога сам драговољно узјимао сваком. Опростио сам се је по вачину како Ђерзон препоручује. Нисам о том могао писати, док не видим хоће ли се опет куга појавити у тим кошницама. Свих пет лане су се и ројиле, а и сад су потпуно здраве и добре па самрад да у „Српском Пчелару“ саопћим, што о пчелиној кузи знам.

(Наставиће се.)

М. Ш а у л а.

У Бугарској

закон о пчеларењу потврђен 1904. највишом наредбом.*

1.) Сваки грађанин има право забављати се пчеларством.

2.) Пчелар је сваки онај, који има пчела не гледајући на број и каквоћу кошница. Но да би имао право користити се овијем законом, дужан је сваки писмено или усмено пријавити се опћинској управи.

3.) Све опћинске управе имају специјалне књиге, у које записују име, породицу, спол и године пчелара, мјесто, гдје је пчелињак, број и систему кошница.

4.) Пчелари се пријављују два пут у години. Први пут до априла не доцније. Ту пријављују број пуних кошница, системе кошница и стање ројева. Други пут до септембра не доцније пријављују број кошница, које су презимиле и број ројева.

* Вид. Вјести по пчеловодству изъ Болгаріи написао Хр. Мршуда.

5.) Пчелар се користи правом својине како на кошницу и свијех саставних дијелова њених, тако и на све што је у кошници. Он такође има право и на ројеве, које изиду из кошнице, шта више и ако се рој ухвати на туђој земљи.

6.) Ројеви, који улете у туђе пуне кошнице, нападају ономе, у чије су кошнице улетјеле, мада је пчелар, чији је рој, за ројем и трчао.

7.) Ројеви, који се нађу на државним или другим земљиштима незаграђеним, нападају ономе, који их први нађе. (т. ј. сматрају се као дивљач).

8.) Ако се за вријеме ројидбе два роја споје од два пчелара, онда нападају обојици.

9.) Да би се у држави подигло пчеларство и знање раширило у народу како се рацијонално пчелари, министарство за трговину и пољску привреду установљава број путника учитеља. Осим тога у свијем државним виноградским расадницима, у средњим и нижим пољско-привредним школама, у духовним семинарима, у учитељским школама и манастирима подижу се пчелињаци за углед с потребним бројем кошница најновијега система.

10.) Инспектори на државним расадницима и по сеоским добрима дужни су држати курсове из пчеларства.

11.) Да би могао што већи број ратара, свештеника и учитеља присуствовати на курсовима, свака ће опћина уносити суму у буџет за приномоћ једном курсисти, а такође и суму потребну за набавку пчеларских књига и пчеларских новина.

12.) За транспорт кошница с пчелама или празних кошница и другога прибора пчеларскога отпушта се педесет процента од нормалне таксе на државним жељезницама, било на теретним возовима или на брзацима (брзим возовима.)

13.) Ако пчелар хоће да носи своје кошнице н^а бољу пашу и ако би их хгто поставити на државно или опћинско добро или шуму, мора се обратити на мјесн^у власт с молбом и добиће допуштење.

14.) Да би се стало на пут кузи пчелињој, морају се заражене кошнице уништити, а пчелар ће добити за

сваку уништену кошницу осам фр. од државе. Комисија од три лица, мјеснога кмета, једнога пчелара и инспектора пчеларства одређује, које ће се кошнице уништити.

15.) Пчелињаци, пчеларске зграде и ограде, кошнице и прибор пчеларски стоје под заштитом опћинских власти.

16.) Сваку штету учињену пчелару на пчелињаку као што је вађење саћа из кошнице, уништење кошница, гушење пчела у кошницама или крађа кошница накнађава опћина, у којој је пчелар уписан, и то:

а.) За сваку пуну кошницу с оквирима, кад се докаже да је расута или украдена, по 30 фр.

б.) За сваку пуну плетару по 10 фр. Ако се кривци ухвате, то ће опћина утјерати судским путем суму, која ће се платити оштећеном пчелару, а осим тога ће се кривци осудити по параграфу казненога законика.

17.) Пчелар, којем су украли кошнице или друго што, дужан је то пријавити опћинској управи за три дана, ако живи у тој опћини, а за седам дана, ако живи ван мјеста гдје су му кошнице. Ако не пријави на одређено вријеме, не прима се пријава.

18.) За три дана после поднеска пријаве опћинској управи кмет је дужан одредити комисију од три лица: кмета, једнога опћинара од сгране опћине и једнога, којег одреди оштећени пчелар. Комисија оцјењује штету и саставља записник, који се шаље окружном управитељу, да би могао одредити у буџет опћине суму, коју треба исплатити за штету оштећеном пчелару.

19.) Оштро се забрањује мијешати сгране предмете и фалзификовати продукте пчелиње. Кривци ће се казнити као фалзификатори.

20.) Да би се пчелар могао користити заштитом овога закона, дужан је свој пчелињак заградити или држати чувара.

21.) Пчелињаци са мање од десет кошница не могу бити продани за дуг.

22.) Увоз свијех предмета пчеларских ослобађа се од царине и од других намета уопће.

* * *

Тако гласи закон о пчеларењу у младој Бугарској,

а ми га још немамо у својој домовини Хрватској. Мада се поднжу тужбе наших виноградара против пчеле, да виноградима прави штете, ипак не можемо да дођемо до закона о пчеларењу, јер се висока влада ослања на професоре универзитетске мислећи да они најбоље знају живот пчелињи. Али ми смо показали својим предавањем на конгресу хрв. и срп. пчелара у Осијеку сасвијем противно т. ј. да професорима универзитетским није познат живот пчелињи и да питање јесу ли пчеле штеточиње виноградима могу ријешити само једино пчелари. Али док се не ријешити то питање, и док не добијемо и ми пчелари у Хрватској закон о пчеларењу, дотле ћемо зацјело још дуго уздисати за законом о пчеларењу у Бугарској и процесу тјерати са виноградарима.

Јован Живановић
уредник „Српскога пчелара“.

Вјештачки ројеви.¹

Нема сумње да су природни ројеви бољи од вјештачких. Природи можеш подражавати, али је тешко сасвијем нешто извести као што би то у природи било. Али ипак нас прилике гоне да морамо вјештачки ројити, а природнога се ројења махнути. Тако на примјер учитељима и свештеницима није могуће чекати на природне ројеве. Њихова служба не допушта то. Тако и онима којима је занат пчеларење, који живе од пчеларења, који имају силне кошнице, не би ишло у рачун да чече у пчелињаку и да гледају кад ће који рој изаћи. Кад наруџбина стигне, да толико ројева пошље, он ће их онда направити вјештачки и одмах послати онијем, који су наручили. Па и овај, који има одређен број кошница, долази скоро сваке године да попуни број својих кошница, које је преко зиме изгубио или који су ма којим другим начином безмаци постали.

Али ма да су природни ројеви бољи од вјеш-

¹ Предавање на скупштини „Српске пчеланске задруге“ у Руми.

тачких, ипак имамамо ми један начин вјештачког ројења, који се не стиди природнога роја.

Како се праве вјештачки ројеви, знају данас пчелари да се хвале да их има 25 зачина. Сваки пчелар, који је мало окусио од пчеларства, хоће одмах да сам конструише кошницу, па тако исто хоће и начин прављења вјештачких ројева себи да изабере, који не одговара природи пчелињој и који се, ако није паша повољна за пчеле, не ће никад подићи на снагу, него ће остати јадан рој, од кога не ће пчелар никакве имати користи. Кад је тако, па који је начин вјештачкога ројења, који се не би стидио природног роја?

Има два начина вјештачког ројења, који одговарају природним ројевима. То су вјештачки рој на лет и вјештачки рој на стресање. Ја сам већ више пута писао о тијем вјештачким ројевима, али се човек не може довољно написати и препоручивати како су добра та два начина вјештачкога ројења, а особито први начин, на лет. Рој на лет, кад се начини као што треба, не уступа природном роју ни мало. Ројење на стресање већ није тако добро као на лет. Ројење на стресање бива кад из јаке маторке, коју хоћемо да ројимо, истресемо све пчеле с матицом у празну кошницу с почецима од саћа, па је метнемо на празно мјесто у пчелињаку. Маторка остаје на својем мјесту и добиће све маторе пчеле, које ће долетјати из роја, који смо сад направили. У роју ће остати све младе пчеле, које не ће моћи одмах излијетати на пашу. Пчелар ће тај рој морати појити, док не узмогну пчеле из њега излијетати. У маторци су остали сви оквири с леглом и медом и маторе пчеле. Пчелар мора последије осам дана исјећи све матичњаке у њој и само један оставити. Као што се из овога види и као што може сваки пчелар просудити, маторка ће више меда нанијети него рој, јер рој ће изгубити неколико дава, док не почне летјети на пашу. Зато је бољи начин прављења вјештачких ројева на лет. Ту је одмах и маторка и рој на својима ногама и не зна се ко ће више меда нанијети рој или маторка. Код прављења вјештачкога роја на стресање још је та незгода, што

може да не испадне за руком. Може да се деси случај да су многе младе пчеле у маторци већ излијетале на пашу, па онда кад се начини рој на стресање, све се пчеле поврате у маторку, а у роју остане све легло скоро без пчела. Зато је најбољи начин прављења вјештачког ројења на лет. Таки рој мора испасти увијек за руком.

Како се прави вјештачки рој на лег?

На мјесто маторке, коју хоћемо да ројимо, метнућемо празну кошницу с почецима од саћа, додаћемо јој матицу из маторке, а маторку метнућемо на мјесто врло јаке кошнице. Ту врло јаку кошницу метнућемо на празно мјесто у пчелињаку. Рој ће добити све маторе пчеле од маторке, маторка ће за оне изгубљене пчеле све пчеле из јаке кошнице, а јака ће кошница њеколико дана куњати, док јој младе пчеле не почну излијетати на пашу. Ту видимо да је рој снажан, јер има све маторе пчеле, и ако је паша бујна, нанијеће доста меда. Маторка је добила све маторе од јаке кошнице, има и све своје младе пчеле, само нема матице, јака је као гром и док не добије матице, нанијеће силесију меда. Јака ће кошница такође нанијети нешто меда, само док почну јој младе пчеле илијетати на пашу. Овдје смо од једне кошнице добили двије врло јаке кошнице т.ј. јак рој и врло јаку маторку, који могу нанијети врло много меда, ако је паша бујна. Тако прављење вјештачког роја не уступа природном роју и шта више бољи је од природнога роја, јер га могу појачати младим пчелама из других кошница. А маторка је његова трипут снажнија од маторке најјаче, која је пустила природан рој.

Такав рој на лет можемо ми начинити и у августу, ако је бујна паша од бијелога босиљка. Усред паше начинићу ја рој, који ће ми велике користи донијети. На мјесто врло јаке маторке метнућу ја празну американку са својим оквирима испуњеним читавим саћем. Из маторке додаћу матицу у празну американку са једним оквиром и леглом, који ћу метнути спрам лета. Маторка ће доћи на мјесто јаке које американке, а та јака американка доћи ће на које празно мјесто у

пчелињак. Из тога може свако расудити какву корист може доијети такав рој, који има само маторе пчеле и којем смо додали шеснаест оквира исуњених празним саћем. Ако је паша бујна биће у њему меда као воде, јер саћа нема градити, а легла нема да храни. А за њиме не ће заостати ни маторка. јер се не зна ко је јачи по снази, по множини маторих пчела рој или маторка.

Таки се рој може начинити усред паше, који ће на велику корист пчелару моћи употребити пашу и сасвијем је исцрпити. Ја већ од толико година не правим другчије вјештачке ројеве, него на лет. За природне ројеве сам већ и заборавио.

„Србобран“

Јов. Живановић.

Враћају ли се пчеле увијек на исто мјесто гдје су биле, ако се кошница пренесе на друго мјесто.

Пише *Квирин Броз*.

Познато је, да се пчела враћа увијек на исто мјесто, откуда је излетјела, па ако макнемо кошницу на које друго, даље мјесто, пчела враћајући се с паше, врати ће се на првобитно старо мјесто, а и не била тамо кошница. Ова навика добро дође пчелару код прављења умјетних ројева.

Пчеларски пододбор господарског друштва у Загребу имао је до љетос један свој пчелињак на туђем земљишту близу духовљанске школе. Велеславно градско поглаварство у Загребу дозволило је на молбу пчел. пододбора, да смије горепоменути пчелињак смјестити на школском земљишту. Ну како је ријешење молбе стигло тек 3. маја, ваљало је пренос пчелињака обавити у доба, кад су пчелци били скоро у најјачој снази. За пчелињак лако, али за пчеле тешко, јер су већ давна излијетале, па ће се све враћати опет на своје старо мјесто, а онда с богом и ројеви и добитак. Нема дакле друге, већ да пренесем најприје све пчеле у други пчелињак на млинарској цести, које је од овога удаљен један слаби сат хода, па онда да се за неко вријеме опет пренесу у стари свој пчелињак на новом мјесту. И одаслао сам већ једна кола пчелаца, али како има кошница разних сустава, било је и с паковањем и с пресељавањем доста неприлика, у опће незгодан посао. Паде ми мисао, да преостале још пчелце привремено смјестим у посве там-

ни простор под школским стубама, па кад пчелињак дође на своје ново мјесто, да покуса ради смјестим одмах онамо једнога само, и то најслабијег пчелца. То сам и учинио. Дне 4. маја на вечер смјештени су пчелци под стубе, а већ 6. маја око подне био је смјештен један пчелац на премјештени пчелињак, али на исто мјесто, гдје је и прије стигао. Будући лијеп дан, а пчеле не излјетале већ два дана, за час је било све живо пред пчелињаком, али на старом мјесту није било нити једне пчеле. Пренесав све пчеле на њихова стара мјеста у пчелињак, било је исто. Припомињем нарочито, да је мјесто премјештеног пчелињака од старога мјеста доста близу, тако око двадесет коракаја сјеверније, а око педесет источније. Ако се дакле премјести пчелињак и у мањој даљини од по сата хода, могу се и пчеле смјестити одмах у њ, само ако им се даде исто мјесто у пчелињаку, на којем су и првобитно стајале.

Српска пчеларска задруга.

Управни одбор српске пчеларске задруге држао је 9. (22.) марта о. г. редовну седницу под председништвом г. Дра Јована Шевића, а у присуству потпредседника г. Ф. Ристера, Сергија Попића, Васе Латинкића, Милутина Стојадиновића, Александра Костића, Гавре Путника, Душана Поповића, Милана Кољевића као одборника и тајника Марка Шауле, те решио ове предмете: Умрлим члановима Др. Миши Поповићу и Миливоју Чудомировићу одана је последња почаст устајањем и ускликом „слава им!“ — Узет је на знање извештај председников, да је поднета молба вис. кр. зем. влади у Загребу и саборском одбору у Карловцима ради припомоћи за 1906. годину. — На позив в. кр. зем. владе на учествовање при изложби 15. септембра о. г. у Загребу позвати путем „Српскога Пчелара“ чланове, да се за изложбу спреме и управу српске пчеларске задруге у што краћем року пријаве шта ко жели изложити; задруга ће депутацијом при отварању бити заступљена а председнику, потпредседнику и тајнику поверава се, шта ће задруга изложити и да се побрину за засебно место. — Са задовољством прима се за члана високопреосвећени г. епископ бачки Митрофан Шевић. — Прихваћа се предлог словенског пчеларског друштва у Љубљани, да ступи у српску пчеларску задругу и обратно и да се одржавају заједнички састанци ради опћих пчеларских интереса. — Позваће се у „Српском Пчелару“ чланови, да се пријаве за предавање на скупуштини и конгресу, који ће се ове године у Руми заједно одржати. — Изаслаће се депутација Његовој Светости Преуз-

вишеном господину Георгију Бранковићу патријарху српском са молбом, да благоизволи исплатити дуг задруге, кога дугује манастирској штампарији за год. 1905. — Узет на знање извештај тајника за годину 1905. и штампаће се у идућем броју „Српског Пчелара.“ — На властиту жељу брисано је из чланства 7 чланова а примљено 14 нових. — Дру Милошу Николајевићу изразити благодарност на учињеним услугама српској пчеларској задрузи. — Замолити г. Ристера да води сву бригу о врту. — Дужнике утужити. — За чувара узети Раду Сакулеко г.

Седмога априла умро је у 85. години славни анатом и физијолог пчеле пастор Павле Шенфелдо. О његову животу и раду наћи ће читалац у првој години „Српскога Пчелара.“ Лака му зеља!

Пабирци.

Шта вриједи пчела. Путујући летос по Горњем Банату намерим се на жељезници на једног Мађара, проста али особито разумна човека. У разговору о њиховим месним приликама, школи, учитељу, да ми се згода да пређем на тему о пчеларству. Чим споменух пчеле, одмах видех, да сам у друштву са пчеларом, јер се на то очи његове особито засветлише, као у свакога, кад му споменете њему милу ствар, те ме запита: јесте ви пчелар?

„Још нисам,“ одговорим ја, „али знам о пчелама што пчелар треба да зна; то се код нас учи у богословији.“

Ја вам не могу описати колико се тај човек пријатно изненадио и обрадовао кад је чуо да се пчеларство учи у нашој богословији, да је мој учитељ пчеларства био први наш пчелар, да ми имамо и учитеље, који путују и држе народу предавање из пчеларства.

„Богослови наши уче пчеларство — наставих — да уште наш сиромашан народ у паметно, разумно пчеларење. Та пчеле су стадо сиротиње.“

„Пчеле су благо, сермија, и нема новаца, за које бисмо их могли купити од онога, ко воли с њима да ради“ радосно прихвати разговор мој сапутник, а видело се да има још да настави.

„Не ћете ми веровати — настави он — а истина је што ћу вам причати; ја и човека познајем, с којим се то догодило. — Како су и по нашим крајевима Чивути почели све више земље куповати, дође један богат Чивутин код нашег, онако осредњег стања човека. Чуо је, не знам од кога, да ће овај продати сву сермију, па је намеран био да је купи.“

„Шта ћеш искати за салаш и за сву сермију на њему?“ запита Чивутин.

„Па, ја сам једном приликом добро проценио свој имуток и не ћу се преварити: даћеш ми за сваки комад моје стоке једну форинту, а зграде и алат нека иде онако, приде. — Ја ћу теби стоку одбројавати, а ти ћеш мени за свако живинче, колико их буде, форинту дати.“

Убезекну се Чива кад чу ову чудну понуду, али рачунајући, да се човек у својој простоти преварио и да је прилика добром „гешефту“ одмах приста на погодбу и отпоче се трампа.

Газда је издавао купцу једну по једну овцу крме, говече, а овај је газди за свако грло давао по форинту. Кад све беше пребројено и ислаћено хтеде Чива, да заврши трговину, али га газда ухвати за рукав и одведе на пчелињак, показа му неких до педесет јаких које плетара, које американки, па рече:

„Дед' да и ову стоку пребројимо а срачунаћемо после све.“

„Ја сам од тебе купио само стоку, а не и пчеле — стаде се Чива набрецати — дај новце натраг!“

„Ја сам опет теби све своје стадо продао; та стадо пчела је мени исто тако драгоцено као и друго стадо,“ рече газда и озбиљно пође да броји пчеле.

„Дај новце натраг!“

„Не дам: то је мени добро дошло као капара. Ти ако не ћеш да пазаримо капара пропада.“

И тако опечен и оштећен оде Чива не имајући у близини заштите, никад о њему ни трага ни гласа не чусмо. . .

Ја се замислих: Боже, кад би и код нас било такве љубави и уважења спрема ове мале животиње, кад би оне биле неисплатив капитал колико би се наших капитала подигло и у нашим рукама остало.

Карловци, 10. III. 1906.

Ст. К.

— Сигуран лијек од кашља. Измути се жуманце, којему се дода кашика вејтина кап по кап мутећи га са жуманцетом. Са овим се измути још три кашике доброга течног меда и још дода њешто рума. Од једне кашике овога сирупа престаће кашаљ одмах.

— Ове године мјесеца септембра биће пољскопривредна изложба у Варшави у темнићком срезу у моравском округу. На тој ће изложби бити заступљено и пчеларство. Излагаће се мед, восак и справе пчеларске.

— У Петровчићу у Сријему основана је и потврђена српска земљорадничка задруга.

За све што се тиче администрације од 1. јануара 1903. треба се обраћати на „Српску пчеларску задругу у Руми“. Рукописе, књиге и листове у замену и друго што се тиче уредништва, треба шилати на: Уредништво „СРПСКОГА ПЧЕЛАРА“ у Карловце.

Власник и издавалац Српска Пчеларска задруга у Руми.

Штампа Српске Манастирске Штампарије 1906. — 304.